C/2024/6866

28.11.2024 г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет

Засилване на последващите действия във връзка с диалога на ЕС по въпросите на младежта чрез насоки за мониторинг и прозрачност

(становище по собствена инициатива)

(C/2024/6866)

Докладчик: **Katrīna LEITĀNE**

Решение на Пленарната асамблея	18.1.2024 г.
Правно основание	Член 52, параграф 2 от Правилника за дейността
Компетентна секция	„Заетост, социални въпроси и гражданство“
Приемане от секцията	4.9.2024 г.
Приемане на пленарна сесия	18.9.2024 г.
Пленарна сесия №	590
Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“)	216/1/2

1. Заключения и препоръки

1.1. Активното участие на младите хора в създаването на политики, разработването на политики и вземането на решения е признато като жизненоважен елемент на една здрава демокрация, съобразена с всички поколения ([1]). За да бъдат съдържателни, механизмите за младежко участие трябва да бъдат прозрачни за всяка заинтересована страна ([2]), като спомагат за изграждане на доверие сред участниците и поколенията ([3]). Интересите и безпокойствата на младите хора трябва да се вземат под внимание на всеки етап от цикъла на създаване на политики, като същевременно се отчита фактът, че политиките за младежта са преди всичко въпрос, с който се занимават държавите членки.

1.2. Отчитайки факта, че младите хора, които имат право да гласуват и да се кандидатират за политически постове, могат да бъдат представлявани в демократичните системи и са представлявани от организации на гражданското общество и посредством гражданския диалог, институциите и органите на ЕС полагат усилия за укрепване на аспектите, свързани с младежта, при изготвянето на политиките на ЕС, например проверката на ЕС във връзка с младежта ([4]). Диалогът на ЕС по въпросите на младежта (ДЕСВМ) е друг механизъм, който дава възможност на младите хора да станат част от демократичните процеси на равнището на ЕС.

1.3. ЕИСК подчертава, че всеки механизъм за ангажиране и участие на младежта следва да бъде проектиран така, че да се избягва припокриване и увеличаване на броя на задачите и ролите. В тази рамка всеки механизъм за участие на младежта, като например ДЕСВМ, следва да ангажира младите хора в избора на теми и в подготовката, изпълнението, мониторинга, оценяването и разпространението. Освен това, когато е целесъобразно, младите хора следва да имат възможността да участват в последващи дейности и обсъждания. Следователно във всеки механизъм за участие на младежта следва да са налице стратегии за мониторинг и разпространение ([5]), за да бъдат младите хора информирани за въздействието от тяхното участие ([6]), включително в процеси по линия на ДЕСВМ.

([1]) 567528-fit-for-generations-global-youth-report-highlights.pdf (oecd.org).
https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/PREMS+149821+GBR+2600+Study+on+Youth+political+participation+WEB+16x24+%281%29.pdf/d2ecb223-edda-a9d2-30f7-c77692a086bd.
https://app.box.com/s/e2stctnkiv14amhdugn12814cp1jx2ta.

([2]) https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/PREMS+149821+GBR+2600+Study+on+Youth+political+participation+WEB+16x24+%281%29.pdf/d2ecb223-edda-a9d2-30f7-c77692a086bd.
https://www.oecd.org/mena/governance/seven-key-findings-from-the-youth-governance-survey.pdf.

([3]) https://www.oecd.org/mena/governance/Young-people-in-OG.pdf.

([4]) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/ip_24_86.

([5]) Стратегия за участие на младите хора (salto-youth.net).

([6]) 0017-20_FINAL_Policy20Paper20on20Quality20Youth20Participation.pdf (youthforum.org).

1.4. ЕИСК предлага да се определят насоки в подкрепа на мониторинга и разпространението на резултатите и въздействието на ДЕСВМ и призовава Комисията и държавите членки да подкрепят дългосрочното, устойчиво и добре функциониращо управление на ДЕСВМ, включително създаването на процеси за институционална памет с цел повишаване на откритостта, прозрачността и отчетността на процеса на ДЕСВМ.

1.5. Потенциалната роля на ЕИСК в ДЕСВМ ще бъде проучена допълнително, например чрез участието му като партньор в Платформата на стратегията на ЕС за младежта или чрез сътрудничество с държавата, председателстваща Съвета на ЕС в европейската ръководна група, с цел укрепване на връзката с младежки организации и тяхното ангажиране в процеса на ДЕСВМ.

2. **Общи бележки**

2.1. ДЕСВМ е консултативен механизъм, координиран от тройката председателства на Съвета на ЕС. Всяка държава членка, която осъществява председателството на ЕС, предлага приоритети и ръководи процеса на ДЕСВМ по време на шестмесечния си мандат. Европейската ръководна група е платформа, в рамките на която тройката председателства редовно да се срещат и да координират процесите на ДЕСВМ. Европейският младежки форум (ЕМФ) е постоянен член на европейската ръководна група и осигурява административна подкрепа. Националните работни групи провеждат консултации и други дейности на ДЕСВМ на национално равнище. Изследователи по въпросите на младежта, избрани чрез открити процедури, подпомагат методологията и анализите в рамките на процесите на ДЕСВМ от 2017 г.

2.2. Стратегията на ЕС за младежта за 2019—2027 г. ([7]) е ключовият основен политически документ, с който ДЕСВМ, неговите процеси и цели се установяват и определят; в него също така се пояснява, че „Еразъм+“ — „Младеж“ е един от основните механизми за прилагането на ДЕСВМ ([8]). Наскоро беше извършена междинна оценка на Стратегията на ЕС за младежта ([9]), а понастоящем тече подобна оценка на „Еразъм+“ — „Младеж“ ([10]), като и двете действия имат за цел да се установят механизмите, които са били приложени по оптимален начин и корекциите, които може да са необходими за по-доброто постигане на целите на тези инициативи. В резолюцията за определяне на процесите на управление, които се прилагат към ДЕСВМ, изрично се упоменава процес на преразглеждане с оглед извършване на подходящи корекции след 2024 г. (параграф 15) ([11]). Това представлява възможност за по-нататъшно развитие на ДЕСВМ, по-специално неговата прозрачност и отчетност пред младите хора и други заинтересовани страни. Освен това една от изричните цели на настоящия (10-и) цикъл на ДЕСВМ е допълнителното укрепване и развитие на процесите на ДЕСВМ ([12]) и във вече наличен доклад за оценка мониторингът и събирането на данни са посочени ясно сред препоръките за по-нататъшното развитие на ДЕСВМ ([13]).

2.3. В Резолюцията относно установяването на оперативната рамка на ДЕСВМ ясно се посочва, че е необходимо да се „*осигурява основана на участието оценка на цикъла, както и неговото наблюдение, последващи действия, използване и широко разпространение на резултатите на диалога*“ ([14]). Следва обаче да се отбележи, че ДЕСВМ се изпълнява от различни държави — членки на ЕС, и следователно координационният орган на практика се сменя на всеки шест месеца поради ротационното председателство на Съвета на ЕС. Възможността за създаване на насоки в подкрепа на държавите от председателството, за да се гарантира, че мониторингът и разпространението се извършват последователно във всички цикли на ДЕСВМ, е описана в Резолюцията на Съвета и на представителите на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, за определяне на насоки относно управлението на Диалога на ЕС по въпросите на младежта в ЕС „*Стратегия на Европейския съюз за младежта, 2019—2027 г.*“ ([15]).

2.4. Резолюцията на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно резултатите от 9-ия цикъл на диалога на ЕС по въпросите на младежта, също показва необходимостта от единен и систематичен подход към наблюдението и разпространението ([16]).

([7]) ОВ C 456, 18.12.2018 г., стр. 1.
([8]) Вж. например: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/bg/programme-guide/part-b/key-action-3/youth-together.
([9]) Доклад относно междинната оценка на Стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г., COM/2024/162 final.
([10]) https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13454-Erasmus%2B-2021-27-interim-evaluation-Erasmus%2B-2014-20-final-evaluation_bg.
([11]) ОВ C 189, 5.6.2019 г., стр. 1.
([12]) Параграф 42: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9134-2023-INIT/bg/pdf.
([13]) https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261884/Review+of+the+9+cycles+of+the+EU+Youth+Dialogue+%282010-2022%29+executive+summary.pdf/b95d939d-ffd2-382c-68f7-5597557d4e20?t=1708012066530.
([14]) Параграф 9, буква г): ОВ C 189, 5.6.2019 г., стр. 1.
([15]) Резолюция на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, за определяне на насоки относно управлението на диалога на ЕС по въпросите на младежта, параграф 9.
([16]) Резолюция на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно резултатите от 9-ия цикъл на диалога на ЕС по въпросите на младежта, параграф 12 и параграф 19: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A42023Y0526%2801%29.

2.5. Важните обсъждания относно мониторинга и разпространението на резултатите от ДЕСВМ наскоро бяха подкрепени от белгийското председателство на Съвета на ЕС. Като един от резултатите от 10-ия цикъл на ДЕСВМ, през май 2024 г. бяха приети Заключенията на Съвета относно въпросите на приобщаващите общества за младите хора, в които се подчертава значението на мониторинга, последващите действия и оценката на резултатите от ДЕСВМ (параграф 47). Освен това белгийското председателство на Съвета на ЕС организира заседание на Съвета по въпросите на младежта в ЕС, на което се събраха министрите на младежта от всички 27 държави — членки на ЕС, представители на институциите на ЕС, както и представители на национални младежки съвети, и ЕМФ. Обсъдена и широко приветствана от присъстващите страни беше подкрепата за създаването на механизми за мониторинг и обратна информация, чрез които резултатите от ДЕСВМ да бъдат събирани и разпространявани сред младите хора.

2.6. ЕИСК приканва Съвета и представителите на правителствата на държавите членки, в съответствие с принципа на субсидиарност и в рамките на съответните им компетентности, да обсъдят единен и систематичен подход към мониторинга и разпространението на резултатите от ДЕСВМ под формата на насоки. ЕИСК признава, че такива насоки имат потенциала да подпомогнат изпълнението на целите на ДЕСВМ и да увеличат откритостта, прозрачността и отчетността пред десетките хиляди млади хора, които участват в процесите на ДЕСВМ, както и пред милионите други хора, за които резултатите и въздействието са от значение. Те имат потенциала също и да създадат основа за постоянен дългосрочен мониторинг на ДЕСВМ, както и за оценки на качеството, като по този начин допринесат за основано на доказателства създаване на политики и развитие на самия ДЕСВМ в бъдеще.

2.7. За да се постигнат горепосочените цели за прозрачност и пълноценно участие в ДЕСВМ, ЕИСК приканва държавите членки и Комисията, в съответствие с принципа на субсидиарност и в рамките на съответните им компетентности, да вземат необходимите мерки за мониторинг на политиката и другите резултати и въздействие, както и за разпространение на всяка събрана информация. Целите на мониторинга и разпространението включват подпомагане на повишаването на осведомеността за резултатите и въздействието на ДЕСВМ, разширяване и задълбочаване на експертните познания на младите хора по темите, разглеждани в ДЕСВМ, предоставяне на основа за различни усилия за оценяване, свързани с ДЕСВМ, допринасяне за прозрачността на демократичните процеси в Европейския съюз и изграждане на доверие между младите хора и демократичните институции. Всички тези цели са в съответствие с настоящите обсъждания ([17]).

2.8. Настоящото становище по собствена инициатива беше подкрепено от анкета, изготвена от съветника и докладчика по становището, както и от кръгла маса, индивидуални и групови консултации и многократни обсъждания в рамките на проучвателната група на ЕИСК. Всички тези дейности събраха заинтересовани от ДЕСВМ участници, като например национални младежки съвети, представители на държавите — членки на ЕС, които участват в председателствата на Съвета на ЕС, представители на институции на ЕС (напр. Координаторът на ЕС по въпросите на младежта), експерти по комуникация и анализ (напр. Eurodesk, изследователи по въпросите на младежта, участващи в ДЕСВМ), или международни младежки организации (напр. ЕМФ).

3. **Конкретни бележки**

3.1. Комисията и държавите членки следва да подкрепят дългосрочното, устойчиво и добре функциониращо управление на ДЕСВМ, включително създаването на процеси за институционална памет и изграждане на капацитет. Това би могло да се постигне чрез създаване на дългосрочен секретариат на ДЕСВМ, който да подпомага процесите на ДЕСВМ в различните председателства и постоянно да предоставя експертни знания, администриране и управление на данни и дори услуги за изграждане на капацитет във връзка с ДЕСВМ за европейската ръководна група. Такъв секретариат на ДЕСВМ би могъл да се основава на експертния опит на съответните участници, които вече работят в рамките на ДЕСВМ, например чрез създаването на международен орган, ръководен от млади хора със съответния експертен опит в ДЕСВМ (напр. опитни участници като Европейския младежки форум), експертен орган по въпросите на информирането на младежта (напр. организации с отличен опит в предоставянето на информация за младите хора на европейско равнище като Eurodesk) и представител на Европейската комисия (напр. опитен участник като координатора на ЕС по въпросите на младежта).

([17]) Доклад относно междинната оценка на Стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г. (COM/2024/162 final).

3.2. ЕИСК счита, че мониторингът на резултатите от политиките за ДЕСВМ следва да се извършва на равнището на ЕС и на равнището на държавата членка. На равнището на ЕС по-доброто събиране на информация би могло да подобри последващите действия от различните дейности, свързани с ДЕСВМ. За тази цел би могло да се събере следната информация: документи на политиката, създадени в резултат на ДЕСВМ (напр. заключения и резолюции на Съвета); документи на политиката, които надграждат върху резултатите от ДЕСВМ (напр. планове за действие, стратегии, политически инициативи и мерки); и политически дебати, които надграждат върху ДЕСВМ или са стартирани в резултат на него (напр. обсъждания по време на заседания на генерални директори по въпросите на младежта, обсъждания в Съвета на ЕС и др.). Координаторът на ЕС по въпросите на младежта, който работи в рамките на Комисията в сътрудничество с председателствата на Съвета, е в подходяща позиция да осъществява мониторинг на горепосочените резултати на равнището на ЕС и следва да му се предоставят достатъчно ресурси в изпълнението на тази задача. На равнище държава членка би могло да се събира следната информация: политически документи, свързани с резултатите от ДЕСВМ или надграждащи върху тях (напр. национални политики, стратегии, планове за действие и др.). Мониторингът следва да включва също регионални равнища, когато е целесъобразно, особено когато регионите имат отговорност за определени области на политиката. Мониторингът би могъл да включва както обвързващи, така и необвързващи мерки. Освен това, като се има предвид комплексният характер на ДЕСВМ, от ключово значение е да се определят ясно ролите и отговорностите. Националните работни групи по ДЕСВМ са в подходяща позиция за извършване на мониторинг на резултатите от ДЕСВМ на национално равнище и следва да им се предоставят достатъчно ресурси и насоки, за да се подпомогнат в изпълнението на тази задача ([18]). Освен това Европейският младежки форум е в добра позиция да подпомага европейската ръководна група при координирането на мониторинга на ДЕСВМ.

3.3. Всеки събран документ би могъл да бъде описан накратко в придружаваща бележка, която да съдържа: наименованието на документа, автор/произход (напр. конкретен орган в дадено министерство или отдел на институция на ЕС) и значимост. Обясненията относно „значимостта“ биха могли да включват кратко описание на начина, по който даден документ е свързан с процесите на ДЕСВМ или резултатите от тях, по какъв начин надгражда върху други резултати от ДЕСВМ или се свързва с тях и дали е обвързващ.

3.4. Би могло да се събира информация относно по-нататъшните резултати също и в сферата на самото политическо участие на младежта. Такива резултати биха могли да включват дейности, организирани за и от младите хора във връзка с резултатите от политиките или процесите за ДЕСВМ (напр. образователни видеоклипове), структурните промени в свързаните с ДЕСВМ процеси на политическо участие на младежта (напр. по-структурирано и често сътрудничество между органите и министерствата на младежта) и последващи дейности по прилагането (напр. проекти по ключова дейност 3 по „Еразъм +“, свързани с резултатите от ДЕСВМ). Те трябва да се посочват като резултати от участието в ДЕСВМ, за да се разграничат от резултатите от политиката, описани в предходните параграфи.

3.5. Събирането на информация за резултатите от ДЕСВМ би могло да се изпълнява на предварително договорени интервали (напр. веднъж по време на всяко председателство на Съвета на ЕС или веднъж годишно) и би могло да бъде съсредоточено върху всички цикли на ДЕСВМ — предходния, както и настоящия. Това създава възможност за проследяване на резултатите от политиката и на други резултати, свързани с определен цикъл на ДЕСВМ, но постигнати след завършването на дадения цикъл.

3.6. В съответствие със съществуващите платформи и с текущата добра практика в сферата на отвореното представяне на данни трябва да бъде създадено онлайн хранилище, в което ще бъдат предоставяни на разположение събраните документи ([19]). На експертен орган в областта на информацията за младежта (напр. организации с отличен опит в предоставянето на информация за младите хора на европейско равнище като Eurodesk) може да се възложи отговорността за създаването и поддръжката на хранилището, като следва да му се осигурят достатъчно ресурси. Хранилището следва да бъде лесно за ползване, със свободен достъп, безплатно, с възможност за търсене и редовно актуализирано; в него следва да са на разположение за изтегляне придружаващите бележки, както и събраните документи. Може да бъде възможно хранилището да се използва за резултатите от други процеси на участие на младежта на равнището на ЕС, наред с другото, граждански панели и дейности на ЕИСК за участие на младежта, като хранилището ще допринася за координацията и натрупването на знания между различни механизми за участие на младежта в ЕС. Хранилището ще създаде база от факти и данни за разпространение и комуникация във връзка с описаните по-долу дейности, включително — но не само — различни оценки, подготовка за бъдещите цикли на ДЕСВМ, обобщаващи доклади като тригодишния доклад на ЕС за младежта и работата на специализирани младежки органи, като например Платформата на стратегията на ЕС за младежта ([20]). Следва да се разработи комуникационна стратегия, за да се повиши осведомеността за онлайн хранилището сред заинтересованите страни на ДЕСВМ и сред младите хора и младежките организации като цяло, с цел да се увеличи до максимум полезността на самото хранилище, като по този начин се подпомогне изпълнението на препоръките от минали цикли на ДЕСВМ ([21]).

([18]) В съответствие с текущите дебати, вж. позицията на Европейския младежки форум (ЕМФ): https://www.youthforum.org/policy-library/eu-youth-dialogue-grants.

([19]) Съвет на Европа https://www.coe.int/en/web/youth/official-documents.
Европейски младежки портал https://youth.europa.eu/strategy/library_bg.
Европейски младежки портал относно Диалога по въпросите на младежта в ЕС https://youth.europa.eu/get-involved/eu-youth-dialogue/previous-eu-youth-dialogue-consultations_bg.
Библиотека със заключения на Съвета на ЕС https://www.consilium.europa.eu/bg/documents-publications/public-register/council-concl/.
Платформата Youth Wiki https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki.

([20]) Платформата на стратегията на ЕС за младежта ще бъде създадена от Европейската комисия: https://youth.europa.eu/strategy/euyouthstrategy group_en.

([21]) Commission Staff Working Document on the Interim Evaluation of the EU Youth Strategy 2019-2027 (Работен документ на Службите на Комисията относно междинната оценка на Стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г.) (SWD/2024/90 final).

3.7. Мониторингът на резултатите от ДЕСВМ следва да се координира от европейската ръководна група. В съответствие с ролята си, определена в резолюцията от 2019 г., европейската ръководна група би могла да носи отговорност за събирането на данни от националното равнище и от равнището на ЕС, като ангажира посочените по-долу заинтересовани страни. Групата би могла да отговаря също и за обработването и публикуването на данни, потенциално с подкрепата на новосъздадения дългосрочен секретариат на ДЕСВМ (вж. параграф 3.2). На новосъздадения дългосрочен секретариат на ДЕСВМ следва да се предоставят подходящи ресурси, за да изпълнява тези задачи.

3.8. Мониторингът на въздействието на ДЕСВМ би могъл да се извършва в сътрудничество със съществуващите заинтересовани страни, като например Евростат, и други съответни органи. Статистическите данни на Евростат, свързани с резултатите от ДЕСВМ, като например конкретни планове за действие, политики и инициативи, които вече са изпълнени, биха могли да се докладват редовно от европейската ръководна група и да се актуализират в съответния раздел от онлайн хранилището. Групата би могла да събира доклади от оценка и други публикации, в които се измерва въздействието на различни свързани с ДЕСВМ политики, посредством посочените по-горе канали, и да ги публикува в съответния раздел на онлайн хранилището.

3.9. Разпространението на информация относно резултатите и въздействието на ДЕСВМ следва да включва организации с отлични резултати в предоставянето на информация за младите хора на европейско равнище като Eurodesk, като се надгражда върху техния капацитет и им се оказва подкрепа при съхраняването на ноу-хау и изграждането на капацитет. Би могло да се създаде специална стратегия за комуникация и разпространение на информация в рамките на ДЕСВМ, придружена от подходящи ресурси. Тази стратегия би могла да гарантира съгласувани и постоянни дългосрочни съобщения относно ДЕСВМ, с което би подпомагала ДЕСВМ при различните председателства на Съвета на ЕС. Стратегията за комуникация и разпространение на информация в рамките на ДЕСВМ може да има за цел разпространението на информация относно резултатите и въздействието на ДЕСВМ, повишаването на осведомеността за процесите на ДЕСВМ сред младите хора като цяло (напр. в сътрудничество с други релевантни сектори като формалното образование), насърчаване на новите участници да участват активно в процесите на ДЕСВМ на национално равнище (напр. в рамките на национални консултации) и на равнище ЕС (напр. по време на конференциите на ЕС по въпросите на младежта и чрез подкрепа за дейностите за разпространение на информация на институциите на ЕС) и подкрепа за изграждането на капацитет на националните работни групи за ДЕСВМ. За стратегията за комуникация и разпространение на информация в рамките на ДЕСВМ следва да се използват различни методи, формати и платформи за комуникация и тя следва също така да подкрепя участниците на национално равнище като разпространители на идеи, както и да включва приобщаващи формати, език и подходи.

3.10. Би могло редовно да се изготвят анализи и резюмета за развитията в рамките на ДЕСВМ както по време на даден цикъл (т.е. в рамките на една тройка председателства на Съвета на ЕС), така и в дългосрочен план (напр. като се акцентира върху дадена тема или област на политиката и се проследява в рамките на няколко цикъла). Това би могло да се координира от европейската ръководна група и експертния орган, който прилага стратегията на ДЕСВМ за комуникация и разпространение на информация, и би могло да включва различни участници, като например изследователи от групата на европейските изследователи по въпросите на младежта, координирана от Партньорството между ЕС и Съвета на Европа по въпросите на младежта, и изследователи и експерти, определени посредством открити процедури за представяне на предложения, в сътрудничество с Евростат и други експертни органи на равнището на ЕС (напр. SALTO Participation and Information), както и по други начини.

Брюксел, 18 септември 2024 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Oliver RÖPKE